

2019-03-29

## Minnesanteckningar från möte den 4 mars 2019 i naturum Vattenriket, med **Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike**

### **Närvarande:**

Leino Svensson, kommunstyrelsen  
Ulrika Tollgren, kommunstyrelsen  
Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret  
Lars Jennfors, Kultur- och fritidsförvaltningen  
Carina Wettemark, Biosfärkontoret, KLK  
Ebba Trolle, Biosfärkontoret, KLK  
Dan Gerell, Biosfärkontoret, KLK  
Pyret Oveson, Biosfärkontoret, KLK  
Andreas Jezek, Biosfärkontoret, KLK  
Ingela Lundqvist, Länsstyrelsens miljöavdelning  
Anders Hallengren, Länsstyrelsens miljöavdelning  
Ingemar Jönsson, Högskolan Kristianstad  
Ann-Sofi Rehnstam-Holm, Högskolan Kristianstad  
Ulf Oscarsson, Vattenrikets Vänner  
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun  
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad  
Agneta Olsson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad  
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb  
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb  
Erik Baekstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag  
Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening  
Hånsa Olofsson, Ålakedemin  
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb  
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening

### **1. Välkommen och bakgrund till samrådsgruppen**

Ulrika T, kommunstyrelsen, hälsade välkomna och Carina W informerade om bakgrunden till Samrådsgruppen för biosfärområde Kristianstads Vattenrike som idag har sitt 65 möte.

### **2. Godkännade att finnas med på närvaro- och sändlistor**

Med anledning av nya GDPR-lagstiftningen, ställde fråga om man hade något emot att finnas med på närvaro- och sändlistor. Ingen i samrådsgruppen var emot detta.

### **3. På gång kring På vatten i Vattenriket**

Pyret O och Eva B informerade om projektet, som haft två olika ingångar på KLK, dels från utvecklingsidan och dels från biosfärsidan. Syftena har dels varit att med hjälp av turismentreprenörer utveckla aktiviteter på och längs med Helgeån, dels se att studera möjligheterna att förbättra infrastrukturen med utmärkning av båtleden i Hammarsjön, framkomlighet i Graften, hitta lämpliga rastplatser och se utvecklingspotentialen för iläggingsplatsen vid Kavrö bro. Samtidigt har den nybildade föreningen Helgeåns vänner

under 2018 tagit kontakt för att presentera sina tankar och förslag. I slutet av februari hölls ett intressentmöte med givande gruppdiskussioner med deltagare från markägare, entreprenörer och andra intresserade.

C4 Teknik utför det praktiska arbetet och så här långt har man tagit fram ensmärkena vid in- och utloppet av Hammarsjön, förbereder inmätning av GPS-led över Hammarsjön under mars (fysisk utmärkning är osäkrare) och dragit igång en förstudie kring Kavrö bro. Avstämning har skett med reservatsförvaltaren med anledning av att Helgeåns vänner erbjudit sig att utföra klippning av Lillrännen söder om Pulken där den håller på att växa igen. Igenväxningen försvårar framkomlighet med kanoter och mindre båtar. En begränsad vassklippning ligger i linje med reservatssyftet och är värdefullt att utföra både med tanke på framkomligheten och för bevarande av naturvärdena i anslutning till rännan. Det ställs villkor kring var, när och hur åtgärden utförs.

#### **4. Fördjupad översiktsplan för Kristianstad - planeringsläge**

Per Blomberg från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen informerade om planeringsläge för den uppdaterade fördjupade översiktsplanen för Kristianstad (den gamla är från 2009). Arbetet blev uppmärksammat genom artikel om Näsby fält i Kristianstadsbladet för några veckor sedan.

Man är nu mitt inne i planeringsprocessen och arbetar med analyser utifrån många nya underlag och strategier. Vad gäller Näsby fält kommer man också att beakta och kompensera för att man frångått den gamla planen genom etablerandet av Lingenässkolan i en yta som i förra planen låg som grönområde och buffertzona mellan bebyggelse och naturreservat.

En allt viktigare aspekt för arbetet är att jobba med förtätning för att minska anspråktagandet av ny mark, samtidigt som man vill hålla kvar och etablera gröna och blåa stråk in mot centrum. Här gäller det också att se vattnet som en resurs och vända boende mot Helgeån.

Förhoppningsvis kommer ett samrådsförslag att vara framme till sommaren och sedan har vi en lång process på drygt ett år innan den kan bli antagen.

#### **5. Aktuell forskning vid Högskolan Kristianstad**

Ann-Sofi R-H inledde med att beskriva forskningsmiljön Man & Biosphere Health som etablerades 2009. Den har idag 35 medlemmar varav 28 är disputerade och tre är doktorander. Övriga är adjunkter och laborietekniker. Från april 2018 är Ann-Sofi forskningsmiljöledare.

Därefter lämnades en kortfattad beskrivning av några av de pågående projekten, bl a om gäss och hur de smakar, dricksvatten och dess smak, forskningsprojekt med biosfärkollegor i Camarque i Frankrike och Coto Doñana i Spanien, studier av näringsämnesbakgrund i Arkelstorpssviken tillsammans med Oppmanna-Vånga bygderåd, järn- och aluminiumkontaminering av vattenresurser i södra Sverige i samarbete med Linneuniversitetet och Extended betalaktamas resistens (ESBL) hos tarmbakterier i vatten (för att öka kunskapen om hur spridningen och uppträdandet av antibiotikaresistenta bakterier med ursprung i andra länder sker till och i Sverige).

Ingemar J informerade om det av Naturvårdsverket finansierade forskningsprojektet Ekologisk kompensation som styrmedel – ett kommunperspektiv, med åtta deltagande parter (bl a kommunförbundet, kommuner, miljökonsultbolag och högskolan). Projektet syftar till att undersöka hur ekologisk kompensation har tillämpats i svenska kommuner och vilka

möjligheter och begränsningar som finns i kommunal planering för att använda ekologisk kompensation som styrmedel för att minska förlusterna av biologiska värden och ekosystemtjänster i samband med exploatering.

## 6. Information från Länsstyrelsen

Ingela L informerade om att länsstyrelsen är inne i en komplicerad i en budgethantering. Naturvårdsverkets budget för naturvårdsskötsel har halverats under 2019. Konsekvensen blir att man får man spara in på personal på länsstyrelsen. Visstidsanställningar inte kommer att förlängas och man har förvarnat om varslning av fast personal. Det drabbar också lantbrukare och andra entreprenörer vars tjänster länsstyrelsen utnyttjat. Vidare innebär det minskade öppettider på naturum. Man hoppas på vårbudgeten och att det kommer att skjutas till mer skötselmedel då.

## 7. information från biosfärkontoret m fl

**Naturums program resten av våren och tankar för sommaren.** Ebba T berättade att årets tema är Upplev Vattenriket. Under februari-lovet har man lagat mat, haft djurolympiad och en skrotkonstnär på besök. Står nu inför trantider med föredrag om tranorna på lördagar. Så småningom blir det olika verksamhet med anknytning till tranorna och Pulken. Under våren sker två invigningar; den 3 maj nya spången och gömslet och den 22 maj nya bron över Härlövsängaleden utmed Linnérundan.

Håller just nu på med sommar och höstprogrammet. Under sommaren blir det dagliga aktiviteter vid naturum flertalet dagar med spång och gömslebesök och håvning. Vattenrikets verksamhet firar 30 år och det kommer att firas speciellt den 1 september.

**Information från brunifieringskonferensen 13 februari.** Biosfärkontoret har jobbat tillsammans med Helgeå Modelforest för att studera och följa kunskapsläget. Nuvarande forskningsläge presenterades och 70 deltagare hade slutit upp i naturums hörsal. Man presenterade och diskuterade orsaker (ändrad markanvändning, ökad pålagring av organiskt kol orsakat av längre växtsäsong, mer nederbörd, ökad nedbrytning pga högre temperatur), konsekvenser (brunare vatten, förändringar av livsmiljöer och förändrade förutsättningar i havet) och möjliga åtgärder, ex.vis förändrad markanvändning, kantzoner med lövträd och att hålla kvar vattnet längre tid i landskapet).

**Våtmarker och Agenda 2030 – visning av kortfilm.** Biosfärkontoret har på uppdrag av naturvårdsverket tagit fram en kortfilm om "Agenda 2030 – [mål 14](#) hav och marina resurser". Main star på filmen är Andreas Jezek. Filmen finns upplagd på You Tube, <https://www.youtube.com/watch?v=Tug8zrBXz54>

**Inför årets transäsong.** Carina W informerade om naturums förberedelser. Har börjat med information och föredrag om tranorna på naturum. Satsar på att tranorna är här till trandagen den 25 mars och firar trandagen vi Pulken. Det kommer att finnas tranvårdar på plats under perioden 24 mars-7 april . De ideella föreningarna är också förberedda och Nils W informerade om att fågelklubben mannar från den 15 mars.

Anders H informerade om att tranmatningsverksamheten är redo och väntar på signaler från lantbrukarna om att man ska börja så. Anders H och Carina W har varit runt hos de närmaste

boende lantbrukarna och diskuterat verksamheten. Besöken har varit uppskattade. Man är också överens om att tranmatningen dras igång några dagar före sådden. Vidare har man träffat Vd:n för KLF (Lagerhusföreningen). KLF är fortsatt positiva till den transkadeförebyggande verksamheten och vill fortsatt vara med och sponsra med tranmat (korn). De känner också god respons från lantbrukarkåren.

Hans C berättade att C4 Teknik kommit igång med förberedelser av parkering, trafikreglering, toaletter mm. Man kommer nästa år att ha parkeringsvärdar på plats de helger som det väntas mest besökare. Ett tips, läs om tranorna på Vattenrikets tranhemsida; <https://vattenriket.kristianstad.se/upplev-tranor/> följ dem i tranobsboken; <https://vattenriket.kristianstad.se/tranobsboken/>.

**Hur kan man använda Flood Watch?** Hans C tipsade om hur man kan gå in via Vattenrikets hemsida och hämta aktuella uppgifter om Helgeåns nivå på olika platser och hur mycket vatten som rinner fram vid Torsebro. Flood Watch är ett digitalt on-line system för att övervaka och prognosticera nivåer på och flöde av vatten i Helgeån. Nivåuppgifterna kan man ha stor glädje av som lantbrukare, fågelskådare, båtfarare, fiskare och naturvårdsförvaltare. Läs mer på Vattenrikets hemsida;

<https://vattenriket.kristianstad.se/vattenstand/> och Flood Watch hemsida; <http://dhi-fwkid.azurewebsites.net/floodwatch/forecasts>

**Information om tankesmedjan för friluftsliv.** Carina W informerade om att naturvårdsverkets nationella tankesmedja för friluftsliv kommer att hållas i Kristianstad den 16-17 maj. Vattenriket medverkar med olika programpunkter och möjligheter att komma ut i naturen.

**Naturskyddsföreningens rikskonferens.** Christer N berättade Naturskyddsföreningen håller riskkonferens i Kristianstad den 10-12 maj. Man kommer att vara på Krinova och Teaterrestaurangen. Det kommer att anordnas många exkursioner i området.

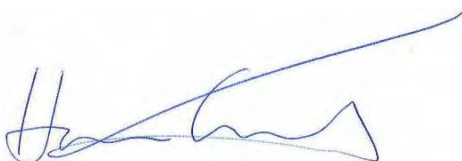
**Verksamhetsberättelse 2018 för Kristianstads Vattenrike.** Carina W delade ut verksamhetsberättelsen för 2018

#### 8. Övriga frågor - reduceringsfiske i Oppmannasjön och Råbelövssjön.

Hans P informerade om att man planerar för reduceringsfisken i Oppmannasjön och Råbelövssjön. Det har ansökts om statliga LOVA-medel och kommunen har beslutat att stödja med pengar.

#### 9. Nästa möte

Bestämde att nästa möte, som förläggs i fält, ska hållas den **27 maj**. Återkommer om plats.



Hans Cronert  
sekreterare

## Sändlista-bearbeta!

Leino Svensson, kommunstyrelsen  
Simon Lennartsson, kommunstyrelsen  
Ulrika Tollgren, kommunstyrelsen  
Marie Thiman, Mark- och exploat.avd., Kommunledningskont.  
Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret  
Tommy Danielsson, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen  
Ulrika Hedlund, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen  
Per Blomberg, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen  
Jonas Schrevelius, C4 Teknik  
Ulla Cedell, Kultur- och fritidsförvaltningen  
Lars Jennfors, Kultur- och fritidsförvaltningen  
Anna Karlsdotter, Barn- och utbildningsförvaltningen  
Carina Wettemark, Biosfärkontoret, KLK  
Karin Magntorn, Biosfärkontoret, KLK  
Pyret Oveson, Biosfärkontoret, KLK  
Dan Gerell, Biosfärkontoret, KLK  
Åsa Pearce Biosfärkontoret, KLK  
Sam Peterson, Biosfärkontoret, KLK  
Ebba Trolle, Biosfärkontoret, KLK  
Andreas Jezek, Biosfärkontoret, KLK  
Håkan Östberg, Biosfärkontoret, KLK  
Sam Peterson, Biosfärkontoret, KLK  
Sussie Söderlund, Biosfärkontoret, KLK  
Ingela Lundqvist, Länsstyrelsens miljöavdelning  
Cecilia Backe, Länsstyrelsens miljöavdelning  
Ander Hallengren, Länsstyrelsens miljöavdelning  
Henrik Andersson, Skogsstyrelsen, Skånes distrikt  
Peter Askman, Region Skåne  
Ingemar Jönsson, Högskolan Kristianstad  
Ann-Sofi Rehnstam-Holm, Högskolan Kristianstad  
Ulf Oscarsson, Vattenrikets Vänner  
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun  
Mathias Johansson, Kristianstad Bromölla Jaktvårdskrets  
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad  
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb  
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb  
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb  
Erik Bäckstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag  
Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde  
Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde  
Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening  
Claes Bergkvist, Ålakademin  
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb  
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening  
Olle Andersson, Kristianstad Drottningssklubb